

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4SŽ/20/2012
Identifikačné číslo spisu:	9012010152
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ida Hanzelová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9012010152.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Jozefa Milučkého, v právnej veci navrhovateľa: MAC TV, s.r.o., so sídlom Brečtanová 1, Bratislava, IČO: 00 618 322, zastúpeného AK Bugala - Ďurček, s.r.o., so sídlom Drotárska cesta 102, Bratislava, proti odporkyni: Rada pre vysielanie a retransmisiu, so sídlom Dobrovičova 8, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. RP/040/2012 z 10.7.2012 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie Rady pre vysielanie a retransmisiu č. RP/040/2012 zo dňa 10. júla 2012 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľ je p o v i n n ý zaplatiť súdny poplatok 66 Eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku na účet Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vedený v Štátnej pokladnici č. 7000061219/8180.

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Rozhodnutím č. RP/ 040/2012 zo dňa 10.07.2012 odporca - Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) v správnom konaní č. 226-PLO/O-2362/2012 ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g/ zák. č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zák. č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z.z.“ alebo „zákon“) postupom podľa § 71 zák. č. 308/2000 Z.z. rozhodla, že navrhovateľ porušil povinnosť ustanovenú v § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z.z. tým, že na televíznej programovej službe JOJ dňa 2.3.2012 o cca 20:23 hod. a dňa 05.03.2012 o cca 14:52 hod. odvysielal program Extrémne rodiny, ktorého časť týkajúca sa Tonka a jeho rodiny, svojím obsahom a spôsobom spracovania zasiahla do ľudskej dôstojnosti účinkujúceho Tonka a jeho matky, za čo bola navrhovateľovi podľa § 64 ods. 1 písm.d) uložená pokuta určená podľa § 67 ods. 5 písm. e) zákona vo výške 25 000.- Eur.

Proti rozhodnutiu odporcu podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom pod II uviedol, všetky dôvody uvedené v § 250j ods. 2 na zrušenie správneho rozhodnutia, ktoré konkretizoval v časti III/bod 11 ako

nesprávne právne posúdenie veci z dôvodu, že vec nebola posúdená v súlade s konštantnou judikatúrou NS SR ako pokračovací delikt a podľa toho bolo úlohou Rady vydať jedno rozhodnutie a uložiť jednu sankciu za všetky čiastkové útoky. V časti III/12 navrhovateľ dôvodil nepreskúmateľnosťou a nezrozumiteľnosťou výroku rozhodnutia a nedostatkom dôvodov. V časti III/13 uviedol, že Rada ako kolektívny orgán si nevyžiadala záznamy z vysielania ako prvý úkon v správnom konaní a to vykonaním hlasovania Rady, čo by zaručovalo právnu istotu účastníka. V časti III/14 namietal nesprávne právne posúdenie a porušenie práva na inú právnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Výtýkal, že odporca si vyhotovil záznam vysielania na svojom vlastnom nahrávacom zariadení, ktorý záznam použil ako dôkaz v správnom konaní, navrhovateľ nebol upozornený na vyhotovenie záznamu z vysielania programu, nebol pri vyhotovovaní záznamu prítomný a tieto okolnosti, za ktorých bol záznam získaný nie sú schopné eliminovať všetky pochybnosti o spoľahlivosti, relevancii a presnosti tohto dôkazu a tým je do značnej miery spochybnená jeho kvalita. V časti III/15 navrhovateľ namietal, že pokiaľ odporca zasiahol do výkonu práva navrhovateľa na slobodu prejavu, je na ňom, aby preukázal, že zásah zodpovedá kritériám zákonnosti, legitimacy a proporcionality. V časti III/16 navrhovateľ namietol nedostatočné zistenie skutkového stavu na posúdenie veci, najmä odmietnutie vykonania vysielateľom navrhovaných dôkazov. V časti III/17 navrhovateľ uviedol, že napriek tomu, že prevažná časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia tvorí doslovný prepis odvysielaného programu, Rada sa pri odôvodňovaní uchýlila k použitiu určitej dávky fabulácie a vlastnej tvorivosti a rovnako k použitiu faktov a skutočností, ktoré neboli predmetom dokazovania a ani nijakým iným spôsobom nevyplývajú z obsahu spisov. V časti III/18 navrhovateľ uviedol: „Vysielateľ ďalej namieta, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a k predmetnej námietke si dovoľuje uviesť nasledovné: Forma spracovania predmetného programu sa v odvetví mediálneho priemyslu nazýva ako tzv. scripted reality show (pozn.: Reality šou podľa scenára), pričom celý jeho obsah bol stvárnenný osobami, ktoré sa natáčania programu zúčastnili dobrovoľne, na základe zmluvného vzťahu s výrobcom programu. Na základe zmluvného vzťahu sa všetci účinkujúci vystupujúci v predmetnom programe zaviazali v programe účinkovať a za týmto účelom poskytovať v prospech výrobcu ako umelecký výkon. Vysielateľ Radu upozornil na skutočnosť, že umelecký výkon, akokoľvek sa môže javiť reálny, stále zostáva umeleckým výkonom a nie je spôsobilý vyvolať následky vo sfére hmotného práva. Na preukázanie svojho tvrdenia Vysielateľ predložil Rade dôkazy, zmluvy o účinkovaní v televíznej relácii, ktoré boli uzatvorené s účastníkmi programu, a ktoré potvrdzujú, že poskytované prejavy predstavujú umelecký výkon účinkujúcich, ktoré nie je možné v žiadnom prípade zamieňať s reálnymi životnými prejavmi. Pokiaľ aj RVR nesúhlasila s argumentáciou Vysielateľa, že účinkujúci poskytujú len umelecký výkon, tak na druhej strane nevykonala žiaden dôkaz, ktorým by preukázala, že účinkujúci neposkytovali umelecký výkon, ale reálne životné prejavy. Skutočnosť, či účastníci konania poskytovali umelecký výkon bolo možné zistiť jednak z predložených zmlúv a jednak z výsluchu účastníkov programu, ktorý však Rada nevykonala. Z tohto dôvodu je potrebné tvrdenie RVR o poskytovaní reálnych životných prejavov absolútne nepreukázané a dokonca vyvrátené dôkazmi, zmluvami o účinkovaní. Vysielateľ poukázal na judikát aplikovateľný na rovinu hodnotenia programov, ktoré sú stvárnenné hercami, a ktorú hmotnoprávne a aj procesnoprávne jednoznačne už vyriešil Najvyšší súd SR, rozsudkom vo veci, sp. zn.: 3SŽ/82/2008-26, v ktorom NS SR v identickej veci rozhodol, že v prípade dramatizácie (hrania) príbehu nie je možné ustáliť konkrétnu osobu, do ktorej sféry malo byť zasiahnuté, čiže nie je možné túto osobu individualizovať a teda reálne zasiahnuť do jej ľudskej dôstojnosti. Napriek argumentácii Rady použitej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia má Vysielateľ za to, že v predmetnom prípade nie je rovnako možné individualizovať subjekt ochrany ľudskej dôstojnosti, nakoľko tento nie je reálny a predstavuje len hranú postavu, a to bez ohľadu na to, akokoľvek reálne sa hereckého výkonu účastník zhostí. A určite tak nie je možné urobiť v prípade, keď RVR nevykonala ani jeden dôkaz spôsobilý objasniť otázku, či poskytnutý výkon bol hraný alebo reálny. Vysielateľ má vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti za to, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.“ V časti III/19 navrhovateľ uviedol, že v konaní Rady bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia a nesprávne právne posúdenie veci, keďže s poukazom na § 46 Správneho poriadku, čl. 142 ods. 1 ústavy, § 7 ods. 1 OSP, § 2 a § 11 Občianskeho zákonníka sa vzťahy vysielateľa a fyzických osôb spravujú ustanoveniami občianskeho práva a preto otázku, či došlo k zásahu do práva na ochranu ľudskej dôstojnosti fyzickej osoby alebo nie, rozhoduje výlučne súd a nie orgán výkonnej moci. Podľa navrhovateľa jediný správny výklad ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a) je

taký, že Rada nie je oprávnená rozhodnúť o tom, či jedna osoba zasiahla do ľudskej dôstojnosti druhej osoby, nakoľko na takého rozhodnutie je oprávnený jedine všeobecný súd. Z uvedených dôvodov žiadal navrhovateľ rozhodnutie odporcu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Na ústnom pojednávaní zástupca navrhovateľa doplnil dôvody odvolania nasledovne: „Nebola vyšpecifikovaná skutková veta, z tohto dôvodu považujeme rozhodnutie Rady za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť, keďže nebol identifikovaný spôsob konania, ktorým mohol zasiahnuť do ľudskej dôstojnosti účinkujúcich. Nesúhlasíme s Radou, že celý príbeh sa zameriaval na prezentovanie materiálnych, sociálnych, zdravotných problémov Tonka, resp. jeho rodiny, kontext programu bolo taktiež potrebné hodnotiť z pohľadu akcentovania morálnych hodnôt rodiny Tonka, napr. láska medzi rodičmi, láska syna k chorej matke, komentáre moderátora boli len reakciou na mnohé vyjadrenia matky, ktorá sama priznala v tom príspevku, že handicap Tonka ho značne vylučuje alebo obmedzuje v sociálnej interakcii. Účinkujúci sa zúčastnili na vytvorení relácie dobrovoľne na základe zmluvného vzťahu, poskytli umelecký výkon, ktorý nemôže zasiahnuť do ľudskej dôstojnosti účinkujúcich, na argumentáciu Rady, že išlo o reálne postavy v reálnom prostredí konštatujeme, že táto skutočnosť ešte neznamenal, že išlo aj o reálny príbeh, naopak tvrdíme, že v relácii bol zobrazený fiktívny, nereálny umelo zobrazený príbeh, napr. Tonka si vôbec nemusel hľadať ženu, sociálne, materiálne podmienky mohli byť umelo vytvorené za účelom vytvorenia tohto programu. Rada nezistila skutkový stav dostatočne, nakoľko nevykonala navrhnuté dôkazy, napr. nedostatočne zistila do akej miery mohli účinkujúci zasahovať do tvorby programu, nemohla si zodpovedať otázku do akej miery bol príbeh fiktívny, nereálny, rovnako či aj prostredie bolo reálne.“

Oporca sa v písomnom vyjadrení podrobne vyjadril ku všetkým odvolacím dôvodom, pričom jeho vyjadrenie bolo navrhovateľovi súdom doručené. Oporca žiadal odvolaním napadnuté rozhodnutie potvrdiť. K dôvodom odvolania uvedeným na ústnom pojednávaní uviedol, že výrok predmetného rozhodnutia bol formulovaný jasne a určito, konkrétny spôsob, ktorým daný program zasiahol do ľudskej dôstojnosti dotknutých osôb bol predmetom celého rozhodnutia ako aj jeho odôvodnenia, povinnosť skúmať tieto skutočnosti v rámci správnej úvahy a teda odôvodnenia rozhodnutia vyplýva Rade priamo z predmetného ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a/ zák. č. 308/2000 Z.z. Čo sa týka kontextu programu, odporca trvá na svojich záveroch, ktoré uviedol v odôvodnení rozhodnutia a ku ktorým dospel v rámci riadnej a odôvodnenej správnej úvahy. Oporca poukazuje na fakt, že vzhľadom na objektívnu zodpovednosť právnických osôb za správne delikty nie je rozhodujúci úmysel vysielateľa, ale skutočnosť, akým spôsobom boli dotknuté osoby v konečnej podobe programe vykreslené a teda čo bolo skutočne odvysielané. Oporca uvádza, že skutočnosť, že účinkujúci vystupovali v programe dobrovoľne na základe zmluvného vzťahu, príp. mali možnosť ovplyvňovať priebeh a podobu programu neznamená, že odvysielaný program nemohol zasiahnuť do ich ľudskej dôstojnosti z podstaty práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti a napr. aj z judikatúry NS SR (rozsudok 2SŽ/17/2011) jednoznačne vyplýva, že ani podpísanie zmluvy alebo dobrovoľné konanie dotknutej osoby nemôže znamenať, že by sa táto vzdala svojho práva na zachovanie svojho práva ľudskej dôstojnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd vecne príslušný na konanie vo veci (§ 246 ods. 2 písm. a) O.s.p. a § 64 ods. 5, 6 zákona číslo 308/2000 Z.z.), preskúmal v medziach opravného prostriedku rozhodnutie odporcu ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo v zmysle ustanovenia tretej hlavy piatej časti O.s.p., opravný prostriedok prejednal na ústnom pojednávaní a po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov, s obsahom administratívneho spisu a záznamom vysielania dospel súd jednomyseľne k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je dôvodné vyhovieť.

Predmetom preskúmaného konania v danej veci je rozhodnutie a postup odporkyne - správneho orgánu, ktorého rozhodnutím bola navrhovateľovi uložená sankcia podľa § 64 ods. 1 písm. d/ zákona č. 308/2000 Z. z. za porušenie povinnosti podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z. z. Podľa uvedeného ustanovenia zákona audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky „nesmú spôsobom svojho spracovania a svojim obsahom zasahovať do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných“

Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) preto v zmysle námietok navrhovateľa bolo posúdiť, či postup odporkyne v správnom konaní bol v súlade so zákonom, či navrhovateľ odvysielaním tohto programu porušil zákonné ustanovenia špecifikované odporkyňou v rozhodnutí, a či bola v súlade so zákonom uložená sankcia.

Najvyšší súd sa v prvom rade zaoberal procesnými dôvodmi opravného prostriedku navrhovateľa.

Podľa § 4 zákona č. 308/2000 Z. z. poslaním Rady je presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania a retransmisie, dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom. Činnosť Rady vyplývajúcu z tohto jej poslania a pôsobnosti, upravenej v § 5 zákona č. 308/2000 Z. z., vykonávajú členovia Rady a úlohy spojené s činnosťou rady plnia zamestnanci jej Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiu. V oblasti výkonu štátnej správy zákon č. 308/2000 Z. z. v ustanovení § 5 ods. 1 písm. m/ v prípade potreby oprávňuje Radu vyžiadať si od vysielateľov záznamy vysielania. Vysielateľom v ustanovení § 16 ods. 3 písm. l/ ukladá korešpondujúcu povinnosť uchovávať súvislé záznamy vysielania počas 45 dní odo dňa ich vysielania v zodpovedajúcej kvalite a na vyžiadanie Rady poskytnúť záznam vysielania na zvyčajnom technickom nosiči, ktorého druh určí Rada v licencií po dohode s vysielateľom. Pokiaľ ide o samotnú žiadosť o poskytnutie záznamu najvyšší súd k argumentácii navrhovateľa uvádza, že Rada neporušila žiadne ustanovenie zákona vyžiadaním si záznamu vysielania a vysielateľ mal poskytnutím záznamu plniť na základe požiadavky rady svoju zákonom uloženú povinnosť vysielateľa. Prevádzkovanie vysielania je licencovanou činnosťou, na ktorú sú kladené osobitné požiadavky a predloženie záznamu z vysielania na požiadanie Rady je súčasťou licencie na vysielanie a má evidenčný a archivačný charakter.

Záznam vysielania, ktorý si odporkyňa v súlade so zákonom vyhotovila sama, keďže jej záznam nebol poskytnutý, presne a úplne zachytáva skutkový stav, obsah vysielania, ktorý napriek vysloveným pochybnostiam navrhovateľ vecne nenamietal, pričom sám uvádza, že obsah popisu vysielania uvedený v rozhodnutí zodpovedá prepisu odvysielaného programu. Takto získaný záznam, ktorý sa v správnom konaní môže stať podkladom pre rozhodnutie, nie je možné považovať za nezákonný, resp. neprípustný, ako to v podanom odvolaní navodzuje navrhovateľ. Samotnú existenciu záznamu vyhotoveného odporkyňou nemožno vnímať ako rozpornú so zákonom, najmä ak o predloženie záznamu, ktoré nevykazuje znaky podávania svedectva vo svoj neprospech, navrhovateľ ignoroval.

Súd poukazuje na svoju už konštantnú judikatúru, ktorá sa povinnosťou predloženia záznamu vysielania a jeho charakterom zaoberala (rozsudok 3SŽ/23/2012, 5SŽ/18/2011, 5SŽ/37/2011) a zotrváva na už vyslovených právnych názoroch. Námietku navrhovateľa týkajúca sa použitia nezákonne získaného dôkazu je preto podľa názoru najvyššieho súdu neopodstatnená.

Z obsahu spisu súd nezistil splnenie podmienok pre posúdenie veci ako pokračujúceho správneho deliktu. Žalobca svoje tvrdenie v tomto smere ničím neodôvodnil, neoznačil živé konania pred najvyšším súdom, s ktorými by bol predmet tohto konania rovnorodý a spojený vecnou a časovou súvislosťou.

Pokiaľ navrhovateľ namietal nedostatočnú určitosť a nepreskúmateľnosť výroku rozhodnutia, najvyšší súd dospel k záveru, že určitosť skutku uvedeného vo výroku a spôsob jeho formulovania závisí od druhu porušenej povinnosti. Formulácia skutku musí umožniť subsumpciu pod konkrétne ustanovenie zákona, aby skutok nebol zameniteľný s iným skutkom. V danom prípade je dostatočne určité, akým programom, v akom vysielaní, v akom časovom rozpätí a z akých skutkových dôvodov je potrebné program ako celok posúdiť z hľadiska, či svojim obsahom a spôsobom spracovania zasiahol do ľudskej dôstojnosti účinkujúcich identifikovaných vo výroku rozhodnutia. Porušenie ustanovenia § 19 ods. 1 písm. a) zákona označeným programom je dané obsahom a spôsobom spracovania s prihliadnutím na kontext celého programu, tak ako to Rada podrobne uviedla na str. 3 - 19 dôvodovej časti rozhodnutia. Nemožno preto prisvedčiť navrhovateľovi, že pre posúdenie rozporu so zákonom mal odporca zohľadniť

aj skutočnosť, že celý príbeh sa nezameriaval len na problémy dotknutých osôb, ale príbeh akcentoval aj morálne hodnoty rodiny.

Je nesporné, že program bol odvysielaný tak, ako to zodpovedá zneniu záznamu, s ktorým sa súd oboznámil, a ako to odporca v popise skutkového stavu v rozhodnutí uviedol. Odporca na str. 21 a nasl. Rozhodnutia, potom, ako sa vysporiadal s námietkami navrhovateľa uvedenými v správnom konaní o. i. uviedol podrobné dôvody, pre ktoré kvalifikoval odvysielaný program zasahujúci do ľudskej dôstojnosti označených osôb pričom vyjadril správnu úvahu k charakteru programu nasledovne:

„Po podrobnom oboznámení sa so skutkovým stavom a jeho spoľahlivom zistení však Rada nemôže súhlasiť s tvrdením účastníka konania, cit.: „Účastník konania si plne uvedomuje, že v príspevku je prítomná téma postihnutia človeka. či neštandardné podmienky na bývanie jednotlivých účinkujúcich. avšak tieto nie sú ústredným motívom a ani zámienkou účastníka konania k ich zosmiešňovaniu.“

Obsahom predmetného programu bolo okrem iného predstavenie Tonka a jeho rodiny. Leitmotívom príbehu o Tonkovi (v rámci predmetného programu sa príbeh Tonka striedal s príbehom ďalšej rodiny tvorenej iba mužmi) bola jeho (a jeho matky) snaha nájsť si priateľku, eventuálne nevestu. Celý príbeh sa zameriaval na prezentovanie materiálnych, zdravotných a sociálnych ťažkostí Tonka a jeho matky, pričom tieto „extrémy“ boli počas celého príbehu komentované „hlasom z obrazovky“.

Hoci vo väčšine prípadov komentáre sami o sebe neobsahovali explicitne difamačné vyjadrenia na adresu Tonka alebo jeho matky, ich význam je nutné analyzovať v kontexte danej scény alebo celého príbehu. Tak ako už bolo uvedené táto povinnosť Rade vyplýva z predmetného ustanovenia, ktoré zakazuje aby zložky programovej služby svojím obsahom ako aj spôsobom spracovania zasahovali do ľudskej dôstojnosti iných.

Hneď v úvode programu sa Tonko omylom charakterizuje ako „juniverzálny“ pracovník. V komentároch pred a po jeho vyjadrení („Ani samotný ženbychtivý mládenec sa nezdráha predstaviť svoje najväčšie prednosti.“, „Juniverzálny pracovník však disponuje aj ďalšou nespornou výhodou) účastník konania túto Tonkovu chybu zdôrazňuje a zjavne ironizuje, pričom toto označenie použije, ako „vtipnú“ vsuvku aj v inej časti programu, ktorá nemá s pôvodným predstavovaním Tonka žiadny súvis („Nádeje romanticky založeného juniverzálneho pracovníka smerujú predovšetkým k jednému konkrétnemu profilu.“).

V ďalšej časti programu sa Tonkov nevlastný otec a jeho matka snažia naučiť Tonka tancovať, čo účastník konania komentoval nasledovným spôsobom cit.: „Ak aj Tonko nejaký talent na tanec má, zostáva naozaj veľmi, veľmi hlboko skrytý. Pán Anton ale odmieta uveriť tomu, že by jeho nasadenie nemalo priniesť výsledky a naposledy sa odhodlá predviesť synovi, ako to má vyzeráť.“, „Hovorí sa, že keď človek chce, nič nie je nemožné. Tancujúci Tonko ale bude jedna z vecí, ktorú vesmír jednoducho nepustí.“, „Už to tak vyzerá, že na tanečnom parkete Tonko definitívne žiadne dievča nezbalí. Tento fakt mu ale nebráni poriadne si užít hudobnú produkciu.“, „Nedáľeko Hlohovca mama konečne rozdýchala katastrofálny neúspech tanečnej lekcie.“

Tonko má na žiadosť svojej matky odísť do mesta, aby sa na hľadanie životnej partnerky pripravil okrem iného aj návštevou kaderníctva. Rozhovor Tonka s jeho matkou o strihaní ako aj poznámky Tonkovej matky, že brčkavosť majú v rodine a preto má Tonko na hlave „barana“, príp. že neupravený vyzerá ako „šašek“ okomentoval účastník konania takto, cit.: „Prežívavé párnokopytníky sú na hlavách tejto extrémnej rodiny zrejme pomerne častým úkazom.“, „Rodovo brčkavý mladík sa na tradičný rituál zbavovania sa barana v meste pripravuje skutočne starostlivo.“, „Kým sa Tonko v kúpeľni snaží zbaviť všetkých vonkajších znakov spoločných so šaškom ...“ Po matkinom vyjadrení o tom, že si Tónko týždeň dopisuje s dievčaťom cez internet odvysielal účastník konania komentár. cit. „... Tóóóó vyzerá perspektívne. Jeden z doteraz najdlhších vzťahov v Tonkovom živote mal celkom nečakaný priebeh.“

Účastník konania ďalej odvysielal Tonkovu návštevu v kaderníctve. Tonkova bližšie nešpecifikovaná požiadavka o účes „na zimné obdobie“ bola okomentovaná nasledovne, cit.: „... Věru tak, žiadne horúce vlasové trendy, žiadne módné výstrelky. Tonko jednoducho vie, že pri výbere strihu sa má riadiť obdobím.“, „Napriek vysloveniu jednoznačných inštrukcií, nie je zákazník s poskytnutou službou veľmi spokojný.“, „Keďže kaderníčka nepochopila, že Tonko vlastne chcel, aby mu z vlasov vystrihala čiapku, zrejme mu nezostane nič iné, len si jednu nasadiť. K Tonkovemu odmietnutiu návrhu na nagelovanie vlasov pretože to ničí vlasy uviedol účastník konania, cit.: „Tonko je v odmietaní výdobytkov

kozmetického priemyslu nekompromisný.“, „Prešibanej kaderničke sa nakoniec podarí dostať gél na hlavu odporujúceho zákazníka.“, „Tonko ale včas odhalí podlé triky príslušníčky kadernického remesla a nahnevane sa vzdáva z jej dosahu skôr, ako zamieša na melír.“, „V živote a na hlave dedinského chlapca jednoducho nie je miesto pre zbytočnú chémiu ...“

Obdobným spôsobom okomentuje účastník konania aj Tonkov nákup oblečenia, nákup vody po holení ako aj návštevu kaviarne, cit.: „Kolobeh ročných období hrá dôležitú rolu aj pri výbere oblečenia.“, „Voľba padá na tepláky. Vhodné predovšetkým na jarno-jesenné obdobie.“, „Takúto pohotovú a v podstate aj logickú odpoveď prekvapená predavačka zjavne nečakala. Sporivý mladík myslí predovšetkým prakticky.“, „Keďže Tonko ešte nepozná budúceho nositeľa oblečenia, ktoré si práve kupuje, nezostáva mu nič iné, ako si ho vyskúšať na sebe.“, „V starých topánkach sa ale priateľka hľadá ťažko, a tak je treba prekonať bolesť hlavy aj nechúť a pokračovať v nákupoch.“, „Odhalí spôsob využitia tenisiek netrvalo Tonkovi dlho.“, „Pravidlo o donosení niekým, kto je pri sebe, platí asi aj v prípade obuvi. Rozdiel dvoch veľkostných čísiel predsa nemôže byť prekážkou v pravidelnom a hlavne pohodlnom používaní.“, „Aký by to už bol ženích, ktorý by smrdel po hospodárskom dvore. Tonko veľmi dobre vie, že dojem solídneho muža robí aj príjemná vôňa.“, „Tonkov čuch, pošteklý vôňou mentolového vlasového gélu, analyzuje obsah flakónu.“, „Napriek znaleckému zhodnoteniu, náročným zákazníkom stále lomcujú pochybnosti.“, „S originálom za dve tridsať z hlohoveckej drogérie Pod gaštanom odchádza spokojný Tonko na malé občerstvenie.“, „Kým čašníčka prinesie jednu suverénne objednanú zalievajú, ostrihaný, vyvoňaný Tonko v nových teplákoch pozorným okom hodnotí interiér kaviarne.“

Účastník konania tiež okomentuje Tonkov telefonický rozhovor s dievčaťom, s ktorým si dopisoval na internete ako aj jej odmietnutie osobného stretnutia s Tonkom, cit.: „,,Pri káve si mladý muž spomenie na prvotný dôvod svojho výletu do mesta. Má si predsa hľadať dievča. Kadernička ani predavačka Tonka nezaujali, načiera teda do kontaktov z internetovej zoznamky.“, „Netrvá dlho a ukáže sa, že mamine lekcie v komunikácii so ženami nepadli na úrodnú pôdu.“, „Po chvíli nezáväzných výčitiek sa Tonko odváži položiť spriaznenej duši na druhej strane linky nesmelú otázku.“, „Odpoveď jeho vyvolenej však ani v najmenšom nezodpovedala predstavám mladého milovníka mačiek.“, „Neoblomnú dievčinu zjavne nepresvedčil ani celý jeden týždeň intenzívneho e-mailového kontaktu.“

Ako vyplýva z vyššie uvedených komentárov „hlasu z obrazovky“ odvysielaných v rámci príslušných scén, účastník konania sa zjavne zameriaval na komentovanie neobvyklých situácií alebo odpovedí Tonka, ktoré vyplývajú najmä z jeho zdravotných ťažkostí resp. so sociálneho prostredia, v ktorom žije. V rámci svojich komentárov účastník konania Tonkove odpovede alebo životné situácie zveličuje a recipienta na ne vyslovene upozorňuje. V zásade je možné konštatovať, že každý jeden komentár v Tonkovom príbehu má mierne až výrazne ironický nádych a jediným účelom týchto komentárov je zosmiešňovanie Tonkových handicapov (či už zdravotných alebo iných). Tonkove ťažkosti tak vzhľadom na spôsob spracovania daného programu slúžia primárne na „zábavu“, tvoria základ vlastne všetkých „vtipných“ point v komentároch. Účelom týchto komentárov bolo recipienta šokovať a „zatraktívniť“ tak daný program.

Vyššie uvedené argumenty je v plnej miere možné aplikovať aj pri komentároch týkajúcich sa Tonkovej matky, cit.: - „Celoživotným pôsobiskom pani Ivety bolo jednotné roľnícke družstvo, kde mala na starosti prasatá. Hoci celý život strávila prakticky v chlieve a nikdy sa nepýšila závratným bohatstvom, ...“ „Návšteva lekára je rozhodne dobrou príležitosťou na prevetranie šatníka. Pani Iveta je ale napriek krásnemu svetlíku domácej výroby, ktorý vhodne doplnila topánkami klasického strihu, očividne nervózna. Jej stres sa prejavuje zhoršenou koordináciou.“ (v zábere matka a otec v interiéri domu, muž podáva žene topánky so sárou nad členok s hrubším dezénom na podrážke, žena sedí na pohovke, vzdychá, k ústam si kladie akoby inhalátor, ktorý následne odkladá a s obtiažami sa obúva) „Aj jednoduchá žena chápe, že stopy po prekonaných zdravotných problémoch zhoršili Tonkove vyhliadky vo sfére vzťahov.“ ako aj komentárov, ktoré hodnotili život rodiny ako takej, cit.: „,, nekladú zbytočný dôraz na pominuteľné veci ako zovňajšok alebo prehnaná čistota interiéru ...“ (zábery na interiér domu) „Ano, niekde pod mačkou, tróniacou na obrovskej kope duchien sa skutočne nachádza dvojposteľ, pripravená pre budúcu nevestu.“, „Zostáva len dúfať, že početní svadobní hostia si nezabudnú so sebou zobrať gumáky a všetci budú mať platné očkovanie proti tetanu pre prípad, že dostanú miesto vedľa hrdzavého sudu.“ (v zábere dvor so sudom, detail suda), „Po výdatnom obede v podobe dvesto gramov glutamanu soľného s trochou polievky sa rodina ...“

Ironický a difamačný charakter komentárov je možné ilustrovať aj voľbou jednotlivých hudobných „podmazov“, kde napr. pri komentári o tom, že Tonkova matka „strávila celý život prakticky v chlieve“ účastník konania zvolil ako zvukovú zložku hlavný hudobný motív filmovej série „Slunce, seno a ...“. Pri scéne, kde Tonkova matka oznamuje, že jej zdravotná prehliadka nedopadla dobre a možno bude musieť ísť do nemocnice zvolil zase účastník konania hudobný motív typický pre dramatické scény v rámci filmových diel (pomalé a výrazné bubny).

Je tiež potrebné upozorniť na fakt, že všetky vyššie uvedené aspekty daného programu boli v réžii účastníka konania. Účastník konania mal plnú kontrolu nad obsahom komentárov „hlasu z obrazovky“, ich zaradenia do jednotlivých scén, zvolenie hudobnej zložky atď. Je teda nutné konštatovať, že účastník konania zámerne spracoval daný program spôsobom, kde zdôrazňoval a poukazoval na „extrémy“ danej rodiny následne ich zosmiešňoval a ironizoval a to napriek faktu, že tieto vychádzali z objektívne daných skutočností (zdravotné ťažkosti Tónka, sociálna situácia rodiny).

Z obsahu a spôsobu spracovania daného príbehu v predmetnom programe je teda zrejmé, že napriek tvrdeniam účastníka konania tento program v žiadnom ohľade nie je možné charakterizovať „ako popis a sprostredkovanie každodenného režimu. Vzťahov, problémov, rôznych situácií jednotlivých účinkujúcich“ príp. ako „poukazovanie na páľivé témy stojace na periférii záujmu značnej časti populácie“. Naopak z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že účastník konania si zámerne zvolil taký spôsob spracovania danej témy (komentár „hlasu z obrazovky“), ktorý de facto využil „extrémy“ danej rodiny na jej zosmiešnenie a teda na vytvorenie „zábavného“ programu. Špecifické podmienky, v ktorých daná rodina žije (zlá sociálna situácia, zdravotné ťažkosti) sú objektívne danými skutočnosťami a teda skutočnosťami, ktoré daná rodina (v prevažnej miere) nemohla ovplyvniť a ani si ich slobodne nezmohla.

Povinnosti nezasiať do ľudskej dôstojnosti Tonka a jeho matky pri prezentovaní ich rodinného života nezbavuje účastníka konania ani súhlas samotných účinkujúcich v programe. Uvedené vyplýva tak z povahy práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, ako aj judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku č. 2 SŽ/17/2011 k tejto otázke.

Najvyšší súd uvádza, že dôvody rozhodnutia odporkyne uvedené na str. 21 a nasl. rozhodnutia Rady považuje za logické vyústenie skutkových zistení o obsahu vysielaného programu, pričom nezistil prekročenie medzí správnej úvahy Rady (§ 245ods. 2 OSP), pokiaľ kvalifikovala predmetný program ako taký, ktorý naplnil definíciu programu porušujúceho ustanovenie §19 ods. 1 písm. a) zákona. Odporca dostatočne a zrozumiteľne zdôvodnil svoje skutkové závery a správne úvahy, ktoré súd preskúmajúci zákonnosť rozhodnutia, tak ako ich citoval aj v tomto rozhodnutí, považuje v medziach podaného opravného prostriedku za akceptovateľné. Súd sa nestotožňuje s dôvodmi odvolania, zdôraznenými navrhovateľom na súdnom pojednávaní, pokiaľ sa týkali nevykonania dôkazov v správnom konaní obsahom zmlúv a vypočutím účinkujúcich. Z podstaty práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti a napr. aj z judikatúry NS SR (rozsudok 2SŽ/17/2011) jednoznačne vyplýva, že ani podpísanie zmluvy alebo dobrovoľné konanie dotknutej osoby nemôže znamenať, že by sa táto vzdala svojho práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti.

Pokiaľ ide o výšku uloženej sankcie, táto bola náležite zdôvodnená aj so zreteľom na predchádzajúce porušenia zákona (str. 27 - 28 rozhodnutia), pričom uložená sankcia vzhľadom na možné zákonné rozpätie (od 497 do 49 790 Eur) je uložená v polovine zákonom stanoveného rozpätia, čo súd považuje vzhľadom na dôvody uvedené v rozhodnutí, najmä vysokú frekvenciu výskytu ironických a zosmiešňujúcich komentárov „hlasu z obrazovky“ za primerané. Súd sa stotožňuje s názorom Rady, že „vysielať za účelom senzácie, šokovania zneužil zdravotný handicap a zlú sociálnu situáciu rodiny (objektívne skutočnosti, ktoré si táto rodina nezmohla) na vytvorenie „zábavnej“ relácie a to najmä prostredníctvom ironizujúcich a zosmiešňujúcich komentárov „hlasu z obrazovky“. Dodržiavanie a ochrana základných ľudských práv a slobôd medzi inými aj práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti je v súčasnosti jedným z hlavných znakov moderného právneho štátu a miera ich ochrany je jedným z indikátorov stupňa vyspelosti demokracie v jednotlivých štátoch. Slovenská republika je viazaná viacerými európskymi a medzinárodnými dokumentmi o dodržiavaní základných ľudských práv a slobôd (Všeobecná deklarácia ľudských práv a slobôd, Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných ľudských slobôd, Charta základných práv Európskej únie).“ Závažnosť tohto konkrétneho

porušenia povinnosti podľa § 19 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. je teda vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mimoriadne vysoká a preto sa nestotožňuje s navrhovateľom, že posúdenie otázok ochrany ľudskej dôstojnosti je len vecou súdnej ochrany v sporovom konaní. Kompetencia Rady je v tomto smere jednoznačne a nespochybniteľne daná zákonom a uplatnenie tejto kompetencie Radou nemohol súd posúdiť ako nezákonné.

Keďže rozhodnutie Rady, ako odborného orgánu zriadeného pre posudzovanie otázok vysielania je skutkovo aj právne obsiahlo zdôvodnené, zrozumiteľné, a opravným prostriedkom navrhovateľa nebolo spochybnené do tej miery, aby ho mohol súd kvalifikovať ako nezákonné, súd podľa § 250q ods. 2 OSP napadnuté rozhodnutie Rady potvrdil.

Podľa § 10 Prílohy zák. č. 71/1992 Z.z. je navrhovateľ povinný zaplatiť na účet súdu súdny poplatok v sume 66 Eur, keďže návrh bol podaný pred 1.10.2012.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech v konaní, nevznikol nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.